

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	6
ความมุ่งหมายของการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย	8
ความสำคัญของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	10
กรอบแนวคิดการวิจัย	13
นิยามศัพท์เฉพาะ	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	20
ความหมายของภาวะผู้นำ	20
ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	26
ความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	29
ลักษณะของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	34
ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	38
บทบาทหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	44
ประสิทธิผลของโรงเรียน	58
ความหมายของประสิทธิผล	58
ความหมายประสิทธิผลโรงเรียน	60
องค์ประกอบประสิทธิผลของโรงเรียน	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้	67
ความหมายของการทำงานของกลุ่ม	67
องค์ประกอบประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้	68
การทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน	75
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23	80
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	83
งานวิจัยในประเทศ	83
งานวิจัยต่างประเทศ	88
3 วิธีดำเนินการวิจัย	93
ตอนที่ 1 การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23	94
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	94
เครื่องมือที่ใช้ในการการวิจัย	96
การสร้างเครื่องมือ	98
การเก็บรวบรวมข้อมูล	100
การวิเคราะห์ข้อมูล	100
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	102
ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23	103

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	107
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	107
การวิเคราะห์ข้อมูล	108
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	110
ตอนที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23	110
ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23	171
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	179
ความมุ่งหมายของการวิจัย	179
สมมติฐานของการวิจัย	180
วิธีดำเนินการวิจัย	181
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	181
เครื่องมือที่ใช้ในการการวิจัย	181
สรุปผลการวิจัย	182
อภิปรายผล	187
ข้อเสนอแนะ	193

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	199
ภาคผนวก	211
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์	213
ภาคผนวก ข เครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	231
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ประกอบการวิจัย	281
ภาคผนวก ง ภาพประกอบการวิจัย	333
ประวัติย่อของผู้วิจัย	339

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1	สังเคราะห์ตัวแปรด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ 49
2	สังเคราะห์ตัวแปรที่สามารถชี้วัดประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ 77
3	จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2561 จำแนกตามขนาดโรงเรียน 81
4	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน 96
5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ในโรงเรียน สถานภาพการดำรงตำแหน่ง 110
6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ในโรงเรียน ประสบการณ์ทำงานต่างกัน 111
7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการทำงานของ กลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน 111
8	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมและรายด้าน 111
9	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านการสร้างบารมี 113
10	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 114

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	116
12 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ กับผู้ตามเป็นรายบุคคล	118
13 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยภาพรวมและรายด้าน	120
14 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านความเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกันของเป้าหมาย	121
15 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านการสื่อสารแบบเปิด	122
16 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านความไวเนื้อเชื้อใจ	123
17 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้	124

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านความพึงพอใจของครู	125
19 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	127
20 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม	128
21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของ กลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 สถานภาพการดำรงตำแหน่ง	129
22 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบของ Scheffe	131
23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงาน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 ประสพการณ์การทำงานต่างกัน	133

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
24 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีประสบการณ์ต่างกัน เป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบของ Scheffe	134
25 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ขนาดของโรงเรียน	137
26 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ขนาดของโรงเรียน เป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบของ Scheffe	138
27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 สถานภาพการดำรงตำแหน่ง	141
28 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 สถานภาพการดำรงตำแหน่งเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบของ Scheffe	143

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการทำงานของ กลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 ประสพการณ์การทำงานต่างกัน	144
30 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นประสิทธิผลการทำงาน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 ประสพการณ์ทำงานที่แตกต่างกันเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบของ Scheffe	146
31 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการทำงานของ กลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 ขนาดของโรงเรียน	149
32 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นประสิทธิผล การทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน เป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบของ Scheffe	51
33 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยวิธี Pearson Correlation ระหว่าง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้กับประสิทธิผล การทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ ศึกษามัธยมศึกษา เขต 23	154

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
34 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ และครูผู้สอน โดยภาพรวม	156
35 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน ด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเป้าหมาย (Y ₁)	158
36 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ด้านการสื่อสารแบบเปิด (Y ₂)	160

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
37 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ด้านความไว้วางใจ (Y ₃)	162
38 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Y ₄)	164
39 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน ความพึงพอใจของครู (Y ₅)	166

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
40 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Y ₆)	168
41 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนด้านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม (Y ₇)	170
42 การนำเสนอภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23	172
43 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านการสร้างบารมี	174

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
44	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	175
45	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	176
46	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล	177

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	14
2 สัมภาษณ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อหาแนวทางพัฒนา	335
3 สัมภาษณ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไธล คณะกรรมการบริหาร หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อหาแนวทางพัฒนา	335
4 สัมภาษณ์นางวารุณี อัจหาญ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนพรหมานุเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อหาแนวทางพัฒนา	336
5 สัมภาษณ์นายทศพล พยัคฆพงศ์ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนพรหมานุเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อหาแนวทางพัฒนา	336
6 สัมภาษณ์นายอังกร บุญรักษา ผู้อำนวยการโรงเรียนข้างมิ่งพิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อหาแนวทางพัฒนา	337
7 สัมภาษณ์นายอนุวัฒน์ แก้วมะ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อหาแนวทางพัฒนา	337